

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

walne zgromadzenie członków ligi austriackiej.

W roku następnym słuchacze uniwersytetu wiedeńskiego założyli pierwsze Towarzystwo przeciwpojedynkowce. W listopadzie 1905 r. wystosował do niego autor listy do wielu dam w Austrii z prośbą, by zorganizowały własną ligę przeciw pojedynkom. Ligę tę założono w Wiedniu, pod przewodnictwem Teresy ks. Schwarzenberg; z końcem października 1908 r. liga dam liczyła już 12,000 osób.

Król Edward VII w Berlinie.

W dniu wczorajszym król Edward VII przybył do Berlina.

Mieszkańcy miasta stołecznego zjednoczonych Niemiec przygotowali dla królewskiego gościa przyjęcie niesłychanie uroczyste i, jak zapewniali dzienniki berlińskie „szczerze i serdeczne”.

Z niemięszką atencją wita króla i prasa niemiecka. Dzienniki wczorajsze pomieściły z racji odwiedzin dzisiejszych artykuły wielospaławne, omawiając już teraz skutki, jakie sprowadzi wizyta królewska. Znany polityk i publicysta niemiecki, Teodor Wolff w artykule pod tytułem „Aljans niemiecko angielski” pisze w „Berl. Tagbl.” co następuje:

„W osobie Edwarda VII witamy monarchę, panującego nad narodem, który od lat dwustu dwudziestu posiada to wszystko, do czego my obecnie dążymy. W osobie króla Anglii witamy przedstawiciela nowszych pojęć o władze monarcharzel. I inne właściwości charakteru Edwarda VII budzą w nas szczerą, nieklamana sympatię. Chętnie dajemy na tem miejscu świadectwo jego spokojnej mądrości i talenta politycznego—nawet wtedy, gdy zwracają się one przeciwko nam.

„Dotychczas uchodził u nas za dogmat, że artykuł wiary maniamentu, że sprawa osobobienia politycznego Niemiec jest Edward VII. Nie ulega wątpliwości, że ten monarcha „osaczył” nas wedle swych sił i możliwości. Lecz monarcha angielski najniżej nie wytworzył tego przykrego dla nas położenia. On je tylko mądrze i celowo wyzyskał. Na drogę polityki „osaczenia” Niemiec pchnął monarchę angielskiego nie samodzielnie opracowany plan lub program polityczny, lecz nasze własne błędy.”

W dalszym ciągu Wolff rozważa kolejno różne momenty stosunków dyplomatycznych, niemiecko-angielskich, począwszy od r. 1896, a właściwie od daty wysłania telegramu Wilhelm II od prezydenta Krügera podczas wojny transwalskiej. Były chwile, że zawarcie przymierza angielsko-niemieckiego wydawało się niemal pewnym. Jedną z takich chwil był początek r. 1901. Chamberlain, który wówczas wywierał na politykę zagraniczną wpływ decydujący, działając wspólnie i zgodnie z Salisburyem, Balfour'em, Lansdowne'm i Devonshirem, opracował szczegółowo projekt aljansu anglo-niemieckiego. Na pierwszym planie Chamberlain stawiał zatwinienie sprawy marokańskiej z powiatem Francji. Układy w sprawie formalnego przymierza trwały do końca marca r. 1901 i nagle zostały przerwane. Rząd niemiecki, w imię swoich zle przermianych interesów kolonialnych, zażądał podwyższenia cel portowych w Chinach, co musiałoby narzić na poważne straty handel wywozowy angielski. Rząd angielski założył, oczywiście, protest — i rokowania zostały pogrzbane. „Gdyby jednak doszły były do skutku—kończy Wolff swe interesujące rewelacje—nie byłoby dziś a. i. „entente cordiale”, ani osaczenia Niemiec”.

Pamiętajcie o Towarzystwie wpiśców szkolnych.

Kronika miejska

Dlaczego składki materiałów piśmiennych i inne zachwalają przy pomocy wystaw: ołówki, ośki, stałówki, atrament i t. d. niemieckie, kiedy wszystkie te wyroby są produkowane w kraju i w niczem nie ustępują zagranicznym?

Dlaczego nielasto o 80-ciu tysiącach mieszkańców niema biura adresowego?

Dlaczego przedsiębiorca asenizacji nie zatrudnia czynności w nocy, lub nad ranem, a kieruje wyoz przez miasto we dnie, zatruwając powietrze?

Dlaczego ulica Krakowska niema odpowiednich ścieków, a przy śpiawie śniegu, lub deszczowej zamienia się w jezioro nie do przejścia?

Udczyt Adama Siedleckiego „Dramat polityki w Polsce”. Na systematyczne przypominki „Gonia” w sprawie udczytów, pierwsze odpowiedziało towarzystwo Wiedza, które jakby dla rehabilitacji mającego się odbyć balu—gwoli tradycji karnawałowej—urządziło w dniu

onegdajszym udczyt p. Adama Siedleckiego.

Prelegent w przeszło godzinnym udczycie przedstawił nam obraz rozwoju „dramatu politycznego w Polsce”, który początek swój datuje z czasów misterji religijnych, które z biegiem czasu zmieniały swój pierwotny charakter religijny, tak że papież inocyenty III dekretem swoim wniósł zakaz znieślenia misterji, a później zabraniając duchowieństwu na uczestniczenie w nich.

Teatry powstałe z misterji religijnych zostały w Polsce zreformowane na „Jasełki”, w Hiszpanji przetrwały do połowy XIX wieku, a w Bawarii istnieją po dzień dzisiejszy i odbywają się w wielkim tygodniu.

Powołując się na cenną pracę Kaz. Wójcickiego, z której mówca czerpał materiał dla swego udczytu, przypomina za Wójcickim, że już w roku 1194 na dworze Kazimierza Sprawiedliwego wystawiano djalog dla utulenia dworskiej załoby.

W legendach starożytnych spotykamy nie potwierdzony fakt wystawienia sztuki dramatycznej, bohaterką której jest Ludgarda, zamordowana przez męża swego Przemysława w roku 1296.

W roku 1420 za sprawą Jagiełły mnożą się teatry w Polsce, synod ówczesny zakazuje odwiedzać je duchownym.

Wystawiane do tego czasu sztuki były bądź przekładane z łaciny, lub też wystawiane jako djalogi.

Pierwszy niejako dramat polski zjawia się w roku 1545 Mikołaja Reja „Żywot Józefa” na te biblijny wystawiony na Wawelu.

Wreszcie dopiero w wieku XVI za czasów Zygmunta wystawiono pierwszy głębszy utwór dramatyczny Kochanowskiego, który kształcił dramaty swoje na wzorach greckich, aczkolwiek podkładał ich polityczny był jakby wyrocznią dla Polski.

Kłeski polityczne 17 wieku nie znalazły nasładowców Kochanowskiego w wspomnianym a także następnym wieku.

Dopiero w początkach 19 wieku nastąpił styl renesansowy.

Prelegent zatrzymawszy się czas dłuższy nad streszczeniem dramatów Kochanowskiego, nie miał czasu na rozwinięcie myśli dalszego rozwoju dramatu, wspominał tylko, że Kochanowski dramatami swemi wywarł wpływ i na okras romantyczny, a właściwie Mickiewiczowski.

Most kolejowy. Dowiadujemy się że zarząd kolei warsz. wiod. nosi się z myślą budowy mostu żelaznego rozciągającego Aleje I od II ej, koszty bowiem utrzymania obecnego mostu pochłaniają znaczne sumy pieniędzy. Gdyby fakt ten nastąpił istotnie, zamierzona sprawa budowy mostu dla tramwajów elektrycznych byłaby pomyślnie rozwiązana.

Mowa kolej. Narada w sprawie nowej kolei szerokotorowej w Królestwie Polskiem w komisji mieszanej, delegowanej do spraw budowy nowych kolei, trwała w Petersburgu dwa dni i ostateczna jej uchwała, która zapadała znaczną większością głosów, oświadczyła się za wydaniem koncesji pp. Bronisławowi Szabłowskiemu i Władysławowi hr. Potockiemu na budowę linii kolejowej ogólnej długości 172 wiorst w kierunkach następujących: od Częstochowy przez Kłobuck, Parzymiechy do Osjaka wa z odnogami przez Burzenin do Żduńskiej Woli i drugą przez Wieluś do Wieruszowa, jak wiadomo stanowiącego krańcową stację kolei pruskich, gdzie nastąpi najkrótsze połączenie Warszawy z Wrocławiem. Oprócz tego z Parzymiechów inna odnoga poprowadzi do Praszki na pogranicze, gdzie również nastąpi połączenie z kolejami szlaskimi.

Kosztorys nowej kolei komisja zatwierdziła w ilości rb. 11,100,000 rb.

Dzięki nowej kolei część ziemi kaliskiej, oraz wiele ważnego znaczenia przemysłowego, z dobrze zachowanymi lasami, część powiatu częstochowskiego zyskuje komunikację kolejową w kilka kierunkach, łącząc ją z liniami wiedeńską i kaliską, niezależnie zaś od tego powstaje komunikacja międzynarodowego znaczenia: Warszawa—Wrocław przez Wieruszów, oprócz drugiego połączenia Królestwa Polskiego ze Szlakiem przez Praszke. Nowa kolej dla rozwoju ekonomicznego Królestwa ma wielce doniosłe znaczenie.

Na straż ogniową. Wczorajsze przedstawienie na straż ogniową ochotniczą wypełniło salę teatralną po brzegi. Wieczór rozpoczął chór „Lutni” pod dyrykcją p. Powiadowskiego i wykonał poprawnie pieśni Schuberta, Offenbacha i Galla. Następnie fragment z „Odludków i poetę” Fredry wypowiedział, art. dram. pan Zbrożek, poczem p. M. Ratner odegrała z istotnym artystem „Fantazje” Szumana. Chór „Lutni” przy towarzyszeniu orkiestry wykonał rytmicznie melodyjny walc Stradassera—i tem zakończono część pierwszą wieczoru.

Drugą część rozpoczął wodewil „Czula

struna” wykonany zadowalająco przez pp. Grabowską, Rudlicką i Mitaczewskiego z gościnnym udziałem p. Zbrożka. Zamiast monologów p. Sarny, który podobno „nieco zanięmgł” jak to zakomunikował z estrady naczelnik Ogowski,—wypowiedział z przejęciem się i odpowiednią akcentacją dramatyczną fragment z „Marji Stuart” Słowackiego p. Zbrożek, nadto drugą część koncertu uświetniła gra są p. Rattnerówna.

Udatne przedstawienie zakończyły efektowne obrazy kinematograficzne. Publiczność przyjmowała wykonawców z zapalem, nie szczędząc im oklasków.

Kradzieże na kolejach. W ostatnich czasach kradzieże na dworcu wzmożyły się. Nie ma dnia prawie, żeby nie notowano jakiejś kradzieży, a wszystkie one mają miejsce przy lasie. Wobec tego pożądana jest budowa drugiej kasy pasażerskiej celem zmniejszenia tłoku.

Samobójstwo. W Sosnowcu 16-tnia Ksawera Rutkowska, uczennica V-tej klasy jedzej z pensji sosenowickich, wypita znaczną dawkę kwasu karbolowego w celu samobójczym. Desperatka, pomimo udzielenia jej szybkiej pomocy ratunkowej w szpitalu, dokąd ją przywieziono, zmarła po 4-godzinnych męczarniach. Między samobójczynią popełniła rozpaczyliwy krok, ponieważ, jak pisze „Gaz. Nowa”, rodzice nie chcieli pozwolić jej pójść na bal.

Nagły zgon. Wczoraj około godziny 12-jej w nocy w podwórzu jednego z domów przy ul. Teatralnej padła na ziemię kobieta niewiannego nazwiska i zmarła. Ustalenie osobistości zmarłej i przewiezieniem zwłok zajęła się policja.

Samobójstwo. Na dworcu w Gorzkowicach odebrał sobie życie nieznaną z nazwiska mężczyzna, który ma podobno krewnych w Częstochowie.

Ruch karnawałowy. W sobotę dnia 13-go b. m. w sali teatralnej fabr. „Częstochowianka” odbędzie się wieczór taneczny, urządzony staraniem Kółka amatorskiego.

Trzeba rozwiązać Dumę.

Wznowiona po ferjach świątecznych sesja Dumy państwowej rozpoczęła się bardzo burzliwie. Gwałtowne rozprawy nad interpelacją w sprawie Azefa i obstrukcja opozycji z powodu zawarcia przez „październikowców” bloku z prawicą dały znowu powód Mienszиковowi do wystąpienia przeciwko trzeciej Dumie. Mienszиков tym razem występuje jako „przyjaciół konstytucji” i dla dobra tej konstytucji żąda—rozwiązania trzeciej Dumy, która kompromituje ideę przedstawicielstwa narodowego.

Takie sceny, jakie rozgrywają się obecnie w Dumie, były zdaniem Mienszikowa, zupełnie na miejscu w rozbójniczej siczy zaporoskiej. „Ale w XX wieku od parlamentu państwa musimy wymagać więcej kultury”. „Cass już wypowiedział to—pisze Mienszиков—o czem dawno już się myśli, że trzeciej Dumie grozi niebezpieczeństwo. Stacza się ona po pochylności i ostateczny upadek jest już niedaleki. Ważni nietylko partyjni a wprost anarchiczn—ważni pstręgo, nieokreślonego tłumy wzrasta w Dumie i musi doprowadzić do hani-bnogo: krok Dumie grozi, że całe społeczeństwo zacznie nią gardzić. Może wywołać we wszystkich partiach wybuch oburzenia i poczucie potrzeby oczyszczenia świątyni. Pałac Taurydzki, nie należy do obecnego składu Dumy, lecz do całego narodu rosyjskiego. Jest to świątynia, gdzie stoi ołtarz prawa. Nie można pozwolić na to, żeby ze świątyni uczyniono arenę bezczeststwa”.

Jedynym środkiem „uratowania zachwianej przez Dumę idei konstytucyjnej”, zdaniem Mienszikowa,— jest energiczna interwencja rządu.

„Powtarzam—pisze dalej—że, pomimo najszerszej chęci zachowania parlamentu, skompromituje się on ostatecznie w oczach ogółu i władza wyższa będzie zniewolona w celu uratowania idei konstytucji, rozwiązanie trzeciej Dumy. Dla wrogów parlamentu dogodnie jest ostatecznie zdyskredytować ideę przedstawicielstwa narodowego, dopuszczając do powolnego rozkładu Dumy. Taka intriga przeciwko niej powinna być na czas zawazona i wszystko, co jest szlachetnego i silnego w Dumie, powinno się zjednoczyć dla odwrócenia skandalu”.

Mienszиков nie wątpi, że rząd chwyci się proponowanego środka i przepowiada: „Czwarta Duma nie jest tak daleka od trzeciej, jak się to wydaje. Jeżeli pierwsze dwie Dumy zostały rozwiązane za anarchizem, to trzecia—jeżeli nie opamięta się wczas—może być rozwiązana za niedopuszczalne skandale, za zbyt głośno „pogwałcenie spokoju publicznego” w kraju. Finał pod względem moralnym będzie straszny”.

Władza wyższa złożyła dowód, zdaniem Mienszikowa, wielkiej cierpliwości, czekając tak długo na opamiętanie się Dumy, ale nie trzeba zapominać, że największa nawet cierpliwość musi się wyczerpać i „najwyższy obowiązek obrony państwowej może zmusić do zwolania nowego, bardziej kulturalnego przedstawicielstwa narodowego, złożonego istotnie z „lepszych ludzi“.

Właściwie ta chęć wyszukania „jeszcze lepszych“, niż dzisiejsi przedstawiciele, ludzi jest bodaj powodem ataku na Dumę, gdyż Mienszikow pisze dalej:

„W związku z tem może i musi być podjęta kwestja rewizji samej konstytucji, gdyż zszyna na przede wymaga ona konieczności dalszej ewolucji. Państwo nie może opierać się na instytucji tak słabej, złożonej nie z lepszych, lecz gorszych ludzi.

Mienszikow nie ma nadziei, żeby jego głos wpłynął dodatnio na „krzykliwe“ posłów, i sądzi, że wobec Monarchy i narodu powstało ważne zagadnienie, gdyż: „Zbliży się — widocznie nie czas poważnej pracy w Dumie, lecz obstrukcja. Wspólnymi siłami zostaj zawiązany węzeł gordyjski, a tego rodzaju węzła nawet genialny wiadca nie rozwiązał, lecz... wiciejak sobie z nim poradził.“

Głosy publiczności.

W sprawie oświetlenia i tramwajów elektrycznych w Częstochowie.

— 0 —
Szanowny Panie Redaktorze!

Zabierając głos w sprawie tramwajów i światła czynię to nie w myśl poglądu „Gońca“ który uważa polemikę na łamach swoich, za nader pożyteczną dla sprawy i mającą zapobiedz „narobieniu gupstw“ oraz wyświeceniu wielu rzeczy, które pozostałyby „tajemnicą mytem“. (Wszyscy obywatela, zdający sobie dokładnie sprawę, co znaczy zawarcie kontraktu na lat 40 na oświetlenie miasta są tegoż samego zdania, jedynie osobom interesowanym lub inspirowanym przez może nie być na ręce polemika w tej sprawie na łamach „Gońca“ *Przyp. Red.*) Biorąc rzecz konkretnie (Czyż ta konkretność ujawnia się w dalszym ciągu listu niniejszego, który odbiega od tematu rzeczowej polemiki? *Przyp. Red.*) prze-ciewnie uważam, że polemika taka nie posunęłaby sprawy ani na krok (Zadaniem dziennika nie jest „posuwanie sprawy na krok“ lecz usiłowanie wyjaśnienia i omówienia jej przez ogół na swych łamach *Przyp. Red.*) lecz może ją tylko powikłać i przeczłagnać na lat kilka z oczywistą stratą dla przemysłu i mieszkańców tutejszych.

Wszelkiego rodzaju sprawy większego znaczenia — wymagające bliższego rozpoznania — jak, umowy z miastem koncesje i t. d. zwykle są rozpatrywane i omawiane decydująco przez pewną ograniczoną ilość ludzi wybranych przez ogół mieszkańców, — tam gdzie jest samorząd, lub zaproszonych przez magistrat — przy obecnym ustroju administracji miejskiej, (ponieważ, niestety, w nas nie ma samorządu i kwestje doniosłości publiczne są rozważane przez szesnastki grono osób zaproszonych przez magistrat — rozważenie ich publicznie przez tych, którzy nie mieli szczęścia być na posiedzeniach staje się rzeczą niemal konieczną *Przyp. Red.*) takie osoby uznają się za przedstawicieli miasta i decydują o przyjęciu albo odrzuceniu danego projektu; czy zebrane grono przedstawicieli uważa się za kompetentnych lub nie do omawiania danej sprawy winno zdecydować samo i w razie potrzeby, kooptować odpowiednich specjalistów „Gońca“ zarzut o braku fachowców w naradach nad projektami, jest niezrozumiały, gdyż nie określa wyraźnie kogo właściwie uważa „Gońca“ za specjalistów mogących decydować w tych kwestiach, sądzę jednak, że miał na myśli wyłącznie inżynierów-elektrotechników; z pojęciem tak rytmem zgodzić się nie można („Gońca“ mówi ogólnikowo, że w naradach nad sprawami doniosłości publicznej bierze u nas zazwyczaj udział szczerpe grono fachowców *Przyp. Red.*), ponieważ inżynierowie; aczkolwiek są niezbędni przy omawianiu projektów; nie mogliby samodzielnie decydować sprawy tej dla tego, że rola ich ogranicza się w danym wypadku tylko (czyż tylko o *Red.*) na objaśnianiu znaczenia technicznych nazw użytych w projekcie i wyliczaniu teoretycznych danych o przypuszczalnym zużyciu energii elektrycznej w miejscich lampach linkowych, jak również o bilansie kosztu oświetlenia miasta w ciągu roku, niewątpliwie specjalści inżynierowie mogą odegrać decydującą rolę (a więc decydującą rolę? *Red.*) przy zatwierdzeniu technicznego projektu na budowę tramwajów, stacji elektrycznej i sieci przewodników. — Słowem, tak, jak koniecznie potrzebni inżynierowie w naradach nad projektami koncesji, tak

niezbędnymi specjalistami są również prawnicy finansisci i osoby obznajmione z gospodarką miejską i funduszami miejskimi.

Na liście zaproszonych do rozpatrzenia wzmiankowanych projektów zauważyłem: czterech inżynierów, dyrektora banku, dwóch prawników, dwóch eks-prezydentów, kilku radnych miasta i kilkunastu poważnych obywateli, (Lista komisji decydującej o przyjęciu projektu drukowana była w „Gońcu“ dnia 30 stycznia, — odsyłamy do niej sz. Autora *Przyp. Red.*) sądzę więc iż ogół mieszkańców Częstochowy zamiast słuchania złożeńbnych i owocowania kilku jednostek; (Złożeniebne owocowania jednostek są oczywiste, zdaniem Autora, akcie, które projekt krytykują *Red.*) powinien z zautfianiem odnieść się do pracy tej komisji, ewentualnie prosić o ujawnienie motywów na podstawie których projekta te zostały zakwalifikowane do przyjęcia.

W konkluzji jeszcze nadmienię, że wszelkie polemiki lub zapytania, przesyłane prywatną, nie mogą być brane pod uwagę (W czym imieniu Sz. Autor twierdzi, iż polemiki (złożeniebne) nie mogą być brane pod uwagę i które dotąd drukowane w „Gońcu“ były przesyłane prywatną? *Przyp. Red.*), gdyż nie mają praktycznego znaczenia, lecz pomimo tego przewlekają sprawę, która stanęła na progu urzeczywistnienia po długich latach oczekiwania (Z tego ostatniego wynika, iż sz. autor, usiłując wszelkimi siłami osłabić znaczenie polemiki, stawia jej zarzut, iż „przewlekła sprawę, która stanęła na progu urzeczywistnienia“. Przyp. nam bardzo, że nie podzielimy w tym względzie zdania Jego i nie zamknijemy polemiki aż do wyczerpania ostatniego listu w tej sprawie *Przyp. Red.*)

Racz przająć i t. d.

St. Cholewicki
technik b. obywatel i przemysłowiec.

Z Cesarstwa.

System metryczny w Rosji. Petersburski komitet giełdowy otrzymał tekst projektu reformy miar i wag. Według tego projektu, wprowadza się teoretycznie system metryczny w Rosji. Instytucje rządowe wprowadzać mogą nowy system za zgodzeniem władz, osoby prywatne zależnie od swej dobrej woli.

Z Dumy Państwowej.

(Telegram Agencji Petersburskiej).

Petersburg 10 go. Na posiedzeniu wieczornem Dumy pod przewodnictwem bar. Mejsendorfa rozważano kwestję kaukaską. Obecny był zastępca namiestnika Kaukazu.

Przemawiał Timoszkina w sprawie nieuczliwości władz tamtejszych i „Kółek patriotycznych“ względem emigrantów rosyjskich i przyjmowaniu życzliwie Turków i Ormian.

Pos. Esasmołodaj dowodził, że ludność rosyjska zwiększyła się na Kaukazie w ostatnich czasach o 36 proc. i że ludność Kaukazu nie żywi żadnych uczuć wrogich do ludności rosyjskiej, ale nie można tego powiedzieć o stosunku ludności łamecznej do sfer urzędniczych rosyjskich. W końcu mównica nawoływał do jaknajszerszego urzeczywistnienia reform, które wpływają na wzbudzenie zaufania ludności do władzy.

Poseł Gandarew przytacza, że charakterystycznym rysem zarządu Kaukazem i biurokracji rosyjskiej stanowią prowokacje, system przekupstwa i łapownictwa.

Słowa jego przerywa śmiechem prawica. Mowa Gandarewa trwa przeszło półtorę godzinę. (Agencja Peters. nie przytacza z niej nic więcej ponad to co wyżej. *Przyp. Red.*)

Gegeczkorl odpowiada Timoszkiniowi w kwestji osobistej. Ogłaszają się sprawy bieżące. Posiedzenie zostaje zamknięte o godz. 12-ej w nocy.

Następne dzień

Telegramy.

Wyrok.

Warszawa 11 TAP. Sąd wojenny rozpatrywał sprawę trzynastu oskarżonych o należenie do stowarzyszenia, mającego na celu odwrócenie Królestwa Polskiego od Cesarstwa i posiadającego składy broni. 6-ciu skazano na 4 lata ciężkich robót 5-ciu — na zesłanie, 2 — uniewinniono.

Petersburg 11 TAP. Sąd okręgowy wojenny po dwudniowych naradach za nleżenie do wojskowej organizacji s. d. skazał dwóch włościan na ciężkie roboty, na lat 6 i 4, dwóch szeregowców ze szkoły elektrotechnicznej na zesłanie. Dwaj szeregowcy zostali uniewinnieni.

Skasowanie wyroku.

Petersburg 11 TAP. Główny sąd wojenny rozpatrywał skargę kasacyjną Mikabridze, skazanego w swoim czasie przez kutański sąd okręgowy wojenny na śmierć za strzelanie do strażnika. Wyrok tak w tej sprawie, jak i w dziesięciu analogicznych, w których pod sąd oddano winowajców nie z rozporządzenia głównodowodzącego wojskami lecz z rozkazu czasowego general-gubernatora — zostały skasowane.

Interpelacja s. d.

Petersburg 11 TAP. Socjal-demokratyczna frakcja wnosi interpelację o nieprawnych działaniach zarządu górniczego Uralu, dotyczących wypłaty robotnikom Niższo-Tagilskich zakładów górniczo-zemysłowych.

Usiłowanie rabunku.

Kijów 11 TAP. Usiłowano tu obrabować kasę pasażerską 3 klasy na stacji Kijów I. Na krzyk kasjera przybiegli żandarmi, aresztowali złoczyńcę.

Katastrofa kolejowa.

Kijów 11 TAP. Między stacjami Malin i Czepowicze na drodze do Kowla spotkały się dwa pociągi, towarowy i osobowy. Uszkodzone, przez parowozu, 3 wagony, z tych 2 osobowe. Lekkie rany odniosło 6 osób.

Zamieszanie zatoki.

Ryga 11 TAP. Cała niemal zatoka Ryska pokryła się grubą warstwą lodu.

Katastrofa.

Moskwa, 11 TAP. O godzinie 9 rano na kolei jarosławskiej rozbił się pociąg. Ruch wstrzymano.

Wizyta króla Edwarda.

Rzym, 11 TAP. Z okazji przybycia angielskiej pary królewskiej do Berlina tutejsza „Tribuna“ pisze: horyzont na północy i zachodzie rozjaśnia się; Europa zaczyna pracować nad pokojem.

Zabójstwo strażnika.

Puławy (Nowo-Aleksandrja) 11 TAP. W osadzie Kurów zabito dziś na ulicy strażnika. Aresztowany członek bojowej organizacji P.P.S. Kudowski przyznał się do tego zabójstwa.

Eksplzja.

lekatarynostaw 11 TAP. W kopalni Jasińskiej w okręgu wojska Dońskiego nastąpił wybuch, wskutek którego zginęli: inżynier i dziesiętnik, poparzony niebezpiecznie styggar.

Zabójstwo i rabunek.

Tambow 11 TAP. W sosnowskim zarządzie gminnym powiatu Morszeńskiego zrabowano 800 rubli, przyczem zabito stróża i jego żonę. Winni zbiegli.

Ofiary na Messynę.

Wino, 11 TAP. Przy przepelnionej sali odbył się tu koncert na ofiary trzęsienia ziemi. Sewastopol, 11 TAP. Odbył się tu z wielkim powodzeniem koncert na ofiary katastrofy żywiołowej na Sycylii.

Za zabójstwo.

Tula, 11 TAP. Sąd okręgowy z udziałem przysięgłych z 4-ciu oskarżonych o zabójstwo w 1906 r. w celu rabunku kopca Stolnikowa, jego żony i syna — skazał dwóch na 12 lat ciężkich robót, jednego zbiegołego katorżnika na 50 dni całkowitego więzienia a potem na bezterminowe ciężkie roboty, jednego uniewinniono.

Postęp oświaty.

Władykawkaz, 11 TAP. Pełnomocnicy rad wiejskich 10-tu wsi osylnyjskich zdecydowali złożyć kosztami gmin gimnazjum we wsi Tutatowskiej, która ofiarowała na ten cel budynek.

Ś. p. Edward Pawłowicz.

Lwów, 11. Zmarł tu Edward Pawłowicz, dyrektor muzeum Lubomirskich, autor kilku cennych książek.

(Edward Pawłowicz urodzony 1825 roku w Turgielach w powiecie wileńskim kształcił się pierwotnie w akademii duchownej, potem medyko-chirurgicznej w Wilnie, wreszcie w Akademii sztuk pięknych w Petersburgu; dalsze studia odbywał w Rzymie i w Paryżu).

Zmiana w Turcji.

Konstantynopol 11 TAP. Dymisje ministrów wojny i marynarki wywołały objawy silnego niezadowolenia w kółach parlamentarnych. Prasa niotdotychczas wyraża też niezadowolenie z przewrotu dokonanego pod wpływem wielkiego wezwania i żąda, aby izba wyraziła Klammil paszy wotum nieufności.

Żądania chorwacków.

Budapest, 11 TAP. Opozycyjna partja chorwacka ogłosiła manifest, w którym żąda powiększenia głosowania oraz otwarcia zamkniętego w roku ubiegłym sejmu chorwackiego. Manifest zapowiada dalszą walkę przeciwko dzisiejszemu rządowi, działającemu wbrew konstytucji.

OD ADMINISTRACJI

Przypominamy Szan. prenumerato-
rom, że czas wielki uregulować za-
ległe rachunki i odnowić prenume-
ratę na rok 1909.

Sz. Szczawiński
w Częstochowie (obok Teatru)
Skład Win
DELIKATESÓW
i towarów kolonialnych
zgr. od 1878 r.

Poleca:
Wino Kaukaskie
białe i czerwone
Księcia D. Ż. Dżordzadze
Nagrodzone na wystawach wszechświat-
owych pierwszymi nagrodami.

IMPORT
WIN
Węgierskich
i
Francuskich.

1223

BIURO
ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANE
Filipczyński, Łopieński i S^{ka}
Częstochowa, Cerkiewna 7. Telefonu № 150.
Adres tel. „Filipczyński Częstochowa.”
Wykonuje wszelkie roboty w zakresie budownictwa wchodzące
jako to: Projekty architektoniczne i budowlano-konstrukcyjne oraz
prowadzenie robót budowlanych. Sporządzanie i sprawdzanie kosz-
torysów i rachunków budowlanych, obliczenia statyczne oraz per-
spektywy à vol d'oiseau. Całkowite przedsiębiorstwa budowlane
lub też oddzielnie: malarzkie, ciesielskie, stolarskie i t. p.

Nagrodzony najwyższą nagrodą medal złoty i krzyż honorowy
na wystawie międzynarodowej w Marsylii w 1908 r.
i medalem na wystawie w Rostowie
n/D 1908 r.

Uznany za najlepszy.
Środek wzmacniający
włosy i usuwający łupież.

CAPTOLIN
prow. farmacji **Stanisława Hamburga**
do nabycia w składzie aptecznym Aleja II róg Teatralnej
w Częstochowie.

Przekonać się każdy może, bez żadnego ryzyka, zamawia-
jąc wprost z naszej fabryki, po cenach fabrycz-
nych następujące potrzebne przedmioty: „Angiel-
ski trko” bardzo trwały, praktyczny i piękny wełniany materiał, tkany z
miękkiej wełny, na eleganckie i piękne męskie kostiumy, w kolorach, czar-
nym, ciemno-granatowym, brązowym, oliwnym, maragoni i szarym gładkim,
lub w piękna kratkę, albo w paski nakrapiane, sprawniający na materji
szczególnie piękny w dok, ostatnia nowość sezonu, za 4/4, arszyna na cały
mięży kosztuj: 5 rb. 25 kop., lepszego gatunku 6 rb. 50 kop., gatunek
„Prima” 8 rb. 40 kop., gatunek „EKSTRA” 10 rb. 50 kop. i 12 rb. 50 k.
OSTATNIA NOWOŚĆ Materja „BOSFOR” wyszukanej dobroci solidnie
i elegancko wyglądająca we wszystkich kolorach i w różnych modnych ry-
sunkach, kawałek 4 1/4, arszyna 11 rb. i 12 rb. 50 kop., gatunek „EKSTRA”
14 rb. 50 kop. Przy zamówieniu 8-eh albo więcej kawałków, dołącza się
bezpłatnie podszewka. Dla Pań na „ANGIELSKI KOSTJUM” nowa mat-
erja wszystkich kolorów, gładkie, w paski albo w kratkę nakrapiane bar-
dzo praktyczna i piękna na damskie kostiumy i ubrania, wyrób ostatniego
sezonu, za 8 arszynów na cały damski kostjum 4 rb. 50 kop., 6 rb.
75 kop. i 8 rb. 50 kop.
„PŁÓTNO TYROLSKIE” Do różnego rodzaju męskiej i damskiej bie-
lizny, najlepszego gatunku, odznaczające się swoją białością, gęstością i
trwałością, szerokość 20 werszków, za 24 arszyny 5 rb. 50 kop., w lepszym
gatunku 6 rb. i 6 rb. 75 kop. **BEZ RYZYKA.** Opakowanie i prasyka
na koszt firmy. Za zaliczeniem dolicza się po 2 kop. od jednego rubla.
Obstalunki wylajają się bez zadatku.
Adresujcie: **Fabryka wyrobów Wełnianych Towarzystwa**
A. Kiwmana, Łódź № 14.
Za dobry wyrób towarów firma została nagrodzona medalami na wy-
stawach w Rosji i za granicą. 1912-10-5

KASZEL UPORCZYWY, KATAR ZANIEBBANY, NIEŻYT
OSKRZELI, KATAR, POZOSTAŁOŚĆ PO INFLUENZY
BYWAJA USUWANE DZIĘKI LECZENIU
KAPSULEK COGNET
Jest to lek znakomity przeciwko wszystkim
CHOROZOM PŁUCNYM
PARYŻ. Rue de Saintonge. 43.1. Wszystkie apteki.

KANTOR WYNAJMU
Waret na gumach i bez gum,
oraz landa, powozów, bryczek etc.
W każdym czasie, na godziny, kursa i miesięcznie.
Po cenach umiarkowanych.
KANTOR ul. Teatralna № 56, telefon № 246.
1495-5-3 **J. KOSSOWSKI.**

„Arystokratyna”

Odznaczona na zeszloroocznej wystawie lekarzy i przyrodników we
Lwowie medalem złotym i dyplomem.
„Arystokratyna” działa przez swą zawartość węgljka anty-
septycznie i ożdzwiająco, już po krótkim użyciu — staje się płę-
kającą białą i nabiera młodocianej świeżości i wdzięku
Pięgi, zmarszczki, węgry, żółte plamy usu-wa „Arystokratyna” po
kilkorazowym użyciu.
Żądać w składach aptecznych i aptekach.
Główny skład na Królestwo i Cesarstwo w składzie
APTECZNYM
Wacława ORZEŁ
w Częstochowie, III Aleja № 48.

PRODUKTA Z SOLI NATURALNEJ DOBYWANEJ Z WODY

VICHY

ZRODZEL RZĄDU FRANCUSKIEGO

PASTILLES VICHY-ÉTAT 2 lub 3 po każdym jedzeniu
ułatwiają trawienie.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dla preparowania samej
wody alkalicznej i gazowej

Skład sukna i kortów
D. ZYSSER
Częstochowa, Aleja I № 2, wejście z nowego rynku
w podwórzu.

W wielkim wyborze poleca na sezon jesienny i zimowy
wszelkie materiały krajowe z najlepszych fabryk oraz angielskie
i francuskie. Ceny bardzo przystępne. Polecając się b. skawym
względem Sz. Publiczności **D. Zysser.**

Bezpłatnie

wysyłamy każdemu cennik modny
suknienny, rękodzielnicy, płóci-
enny, galanteryjnych towarów goto-
wego ubrania, bielizny i obuwia.
Adres: **Fabryka A. Kiwmana, Łódź**
№ 14 115-5-3

Zakład Stolarski
JANA BŁASZCZYKOWSKIEGO
Teatralna № 16 w Częstochowie,
przyjmuje roboty meblowe i budowa-
ne; i gotowe na składzie dychty i for-
niery. Ceny przystępne.

Dom w pobliżu stacji i nowobudujące
się kociółka, do sprzedania na dogodnych
warunkach. Wiadomość w drukarni P. D.
Wilkoszewskiego w Częstochowie.
172 4-2

Sklep rzemieślniczy do wynajęcia od 1 kw-
tala, ulica Mała № 14. 175-4-4

W okolicy zdrowej i leśnej tuż przy
stanku kolejowym są do sprzedania na
przystępnych warunkach
PLACE
odpowiednie do budowy letnich mieszka-
ni. Także kilkunastomorgowa przestrzeń odpo-
wiednia do budowy fabryki. Kamień na
miejsce. Wiadomość Teatralna № 61-1.
206 3-2

Sprzedam sklep spożywczy. Ulica
Warszawska № 91. 211-2-1

Lokal z silą 4-oh koni w Częstochowie,
do wynajęcia. Telefon 602. 212-3-1

Ogłoszenie.
Mam zaszczyt zawiadomić Sz. Pub-
liczność, że sklep wędliniarski na ul.
Ogrodowej p. Z. Nowickiego, z dniem
6 b. m. przeszedł na moją własność.
Pozostaje z szacunkiem
Władysław Rzykocki.
186 4-2